VEROHALLINTO
Esikunta- ja oikeusyksikkö
PL 325
00052 VERO

LAUSUNTO

2.1.2019

EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNNALLE

Esitän kirjallisena lausuntona lakivaliokunnassa käsiteltävänä olevassa asiassa, hallituksen esitys eduskunnalle laiksi konkurssilain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 221/2018 vp), kunnioittaen seuraavaa.

Ehdotusten tarkoituksena on konkurssimenettelyn yksinkertaistaminen ja nopeuttaminen. Konkurssimenettelyyn liittyvää määräaikasääntelyä ja mahdollisuuksia sen noudattamisen valvontaan tehostettaisiin menettelyn nopeuttamiseksi. Muutokset koskevat pesäluettelon ja velallisselvityksen valmistumista, raukeamisesityksen toimittamista, valvontapäivän määräämistä ja jakoluetteloehdotuksen valmistumista. Pesänhoitajalle asetettaisiin velvollisuus ottaa tietyissä tilanteissa selvät saatavat oma-aloitteisesti huomioon ilman valvontaa.

Verohallinnon näkemyksen mukaan saatavat ovat helposti selvitettävissä kirjanpidosta taikka velkojilta tulevista ilmoituksista. Merkittävää säästöä ei ole siten odotettavissa siinä, että pesäluettelon vähimmäisvaatimukseksi muutettaisiin suurimpien velkojen ja merkittävimpien sitoumusten ilmoittaminen kaikkien velkojen ja sitoumusten sijasta. Raukeavissa konkurssipesissä kattavalla kaikilla velat ja sitoumukset sisältävällä pesäluettelolla ei ole käytännössä merkitystä velkojille, joten niissä tilanteissa säänte lyn keventäminen on perusteltua. Hallituksen esityksessä on perustellusti tuotu esille se, että kyse on vähimmäisvaatimuksesta eikä estettä ole sille, että pesäluetteloon sisällytettäisiin jatkossakin velallisen kaikki velat. Näin olisi tarkoituksenmukaista menetellä erityisesti silloin, kun oletetaan, että konkurssi tulee jatkumaan täysimittaisena, tai jos pesänhoitaja pitää rikosilmoituksen tekemistä poliisille tarpeellisena. Pesänhoitajan olisi myös joka tapauksessa ilmoitettava tiedossa oleville velkojille konkurssisaatavien valvonnasta ja selvitettävä velkojat ja heidän saatavansa poliisille tehtävän ilmoituksen yhteydessä. Nämä hallituksen esityksessä tehdyt täsmennykset ovat Verohallinnon näkemyksen mukaan tarpeellisia ja perusteltuja.

Ehdotuksen tarkoituksena on myös vähentää tarpeettomia istuntokäsittelyjä konkurssihakemuksen käsittelyssä. Verohallinnon näkemyksen mukaan hallituksen esityksen perusteluissa pitäisi antaa selventäviä esimerkkejä siitä, millaisissa tilanteissa istuntokäsittelyä on pidettävä tarpeettomana pykälässä esitetyin tavoin. Ilman säännöksen soveltamista ohjaavia perusteluita uudistus voi jäädä vaikutuksiltaan vähäiseksi, jos tuomioistuimet järjestävät istuntokäsittelyn varmuuden vuoksi.

Ehdotuksen mukaan verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain 21 §:ää muutettaisiin siten, että oikeus maksunsaantiin konkurssiin luovutetuista varoista syntyisi silloin, kun velallinen asetetaan konkurssiin. Voimassa olevan säännöksen mukaan oikeus maksun saantiin syntyy vasta konkurssivalvonnalla. Nykyisen sääntelyn ongelma on, että verosaatavat vanhentuvat konkurssimenettelyn aikana, jos konkurssivalvonta viivästyy tai konkurssipesä siirretään julkisselvitykseen ennen konkurssivalvontaa. Verohallinnon näkemyksen mukaan muutos on perusteltu.

Verohallinnon käsityksen mukaan olisi syytä selvittää myös sitä vaihtoehtoa, että verosaatavan vanhentuminen katkeaisi jo konkurssihakemuksen vireille tulohetkellä. Tällä olisi turvattu veronsaajan ja muiden ehdotetussa laissa tarkoitettujen julkisvelkojen oikeuksia tehokkaammin. Konkurssihakemuksen ja konkurssiin asettamisen välinen aika saattaa venyä niin pitkäksi, että verosaatava ehtii myös uuden lainsäännöksen mukaan vanhentua, ja syynä tähän voi olla velallisen oma menettely.

Verohallinnossa on käynnissä tietojärjestelmäuudistus (ns. VALMIS-hanke). Verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin ehdotetulla vanhentumissäänTelyn muutoksella on vaikutuksia myös Verohallinnon tietojärjestelmiin. Tietojärjestelmäuudistuksen aikataulutuksen vuoksi olisi Verohallinnon käsityksen mukaan toivottavaa, että vanhentumissääntelyä koskeva lakimuutos tulisi voimaan aikaisintaan 1.11.2019.

Ylitarkastaja Kimmo Tossavainen